

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Izhaja vsak dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Pesemne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, silos Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglasov 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 870.

Položaj v vzhodni Aziji.

(Brzjavno poročilo.)

TOKIO 14. Reuterjev biró javlja: Tukaj je vzbudila veliko iznenadenje vest evropskih listov o tobožnjih zahtevah Japonske glede Mandžurije. Japonska ni nikoli zahtevala izpraznenje Mandžurije, priznava tozadevne interese Rusije in njeno pravico za čuvanje svojih interesov in zahteva samo, da bi Rusija prostovoljno dala poročstvo za upoštevanje teritorialne integritete Kitajske v Mandžuriji.

DUNAJ 14. Cesar je vsprejel v prostni avdienci iz Dunaja odpoklicanega japonskega vojnega atašéja, majorja Šokei Yoda.

PARIZ 14. Neki komuniké, ki ne prihaja od agencije Havas, trdi: Neki jutranji list smatra, da se v kratkem pričakuje posredovanje Francije in Anglije za mirno rešitev rusko-japonskega konflikta. Te vesti so prezgodnje. Gotovo je, da bi se v francoskih diplomatskih krogih z veliko dobrohotnostjo vsprejelo francosko-angleško posredovanje z namenom, da se vzdrži mir v vzhodni Aziji. Mogoče, da so se o tem predmetu izmenjale misli med obema kabinetoma, ali do sedaj se ni še nič konkretnega storilo.

NEW-YORK 14. »Associated Press« javlja iz Tokija včerajšnjega dne: Minister za zunanje stvari, Komura, je bil danes v avdienci pri cesarju in je posetil ministerskega predsednika, markiza Ito, in ruskega poslanika. Misli se, da izroči minister za zunanje stvari rusкому poslaniku odgovor Japonske na rusko noto osebno. Odgovor da ni nikak ultimatum, nego zmeren, četudi v odločnem tonu sestavljen in razpravlja obširno korejansko zadevo.

TOKIO 14. Vest, ki je bila objavljena iz Šangaja v Evropo, ki govori o poskusu tamšnjega japonskega poslanika, da bi pregovoril korejansko vladno na priznanje japonskega protektorata, je izmišljena.

PARIZ 14. »Matin« hoče potrditi na temelju neke zanesljive vesti, da je Francija pripravljena, priključiti se Angliji, da prijateljsko posreduje v vzhodni Aziji. V diplomatskih krogih se misli, da bi imela skupna akcija Francije in Anglije izgleda na vsepeh. Japonska ne more imeti rezaupanja nasproti zavezni državi. V japonskem poslanstvu se je reklo, da bi bila simpatično vsprejeta taka akcija. Ali bati se je, da bi uporabila Rusija pauzo v pogajanjih za vojne priprave. V ruskem poslanstvu se označa skrb Japonske za neosnovano, ker da je carjeva politika v polnem obsegu miroljubna.

TIENSIN 14. Reuterjev biró javlja: Brzjavka, prišla sem iz Niučvanga od že lezionske uprave trdi, da povisla Rusija svojo tamošnjo garnizijo v nekaterih dneh za 3000 — ož.

PORT SAID 14. Japonska vojna ladija »Kasuga« je odplula naprej, proti Suezu, a »Nishin« je dospela semkaj.

PODLISTEK.

Petar Svačić

opera v dveh dejanjih s prologom.

Libretto sestavil gosp. dr. Trnoplesar, uglasil pa gosp. Josip Mandić.

Uloge na današnji predstavi so tako-le razdeljene:

1. Petar Svačić — g. Orželski, tenor. 2. Kraljica — g. ca Skalova, sopran. 3. Njena dvorkinja — g. ca Glivarec, alt. 4. Vuk, vojskovodja — g. Angeli, bariton. 5. Djed Hrvata — g. Pastowski, bas. 6. Najmlajši poglavar — g. Lang, tenor. 7. I. begunec — g. Potočka, bas. 8. II. begunec — g. Bettoto, bariton. 9. Straža — g. Bettoto, bariton. 10. Ceremonijer — ** bariton. — Kapelnik: g. Hil. Beinšek. — Režiser: g. Lav Dragutinović.

Josip Mandić, sin g. dra. Franca Mandića, je bil rojen v Trstu dne 4. aprila

NEW YORK 14. Reuterjev biró javlja: »Pacific Mail Steam Ship Company« je dobila vest, da je japonska vlada prevzela za vladine namene tri ladije, pripadajoče orijentalni črti.

Iz ogrske zbornice.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 14. Zbornica je prešla na dnevni red in je vsprejela rekrutno predlogo v tretjem čitanju. Istotako je bila v tretjem čitanju soglasno vsprejeta predloga glede doklade državnim uslužbencem. Na to je zbornica zapričela splošno razpravo o drugi rekrutnej predlogi.

Posl. Ivan Toth je v imenu Košutove stranke izjavil, da ista ni še nikoli glasovala za vojno predlogo, ker je prepričana, da naša

vojaška organizacija ropa narodu najvažnejše pravice, da je naš vojaški organizem tuj madjarskemu narodu in mu v času nevarnosti ne nudi gotove zaščite. Govornik je spominjal na zadnje napade ministerskega predsednika dr. Koerberja in na predvčerajšnji govor vojnega ministra Pitreicha, iz katerega sledi, da kompetentni krogi v Avstriji ne smatrajo Ogrske enakopravnim faktorjem. Iz tega sledi, da niti ogrska zakonodaja niti ogrska vlada ne uživata nikake svobode na polju vojaških vprašanj. Govornik da mora o vsakej priliki protestirati proti onej točki, glasom katere se vladarju prepusti določevanje v stvari službenega in poveljnega jezika v vojski.

Govornik je v imenu svoje stranke odklonil rekrutno predlogo in stavil sklepni

izvajanja vojnega ministra glede potrebe jednotne vezi in je na podlagi zgodovine slikal razmerje med dinastijo in narodom.

Szederkenyi je govoril potem o majestetnih pravicah in je dokazoval, da madjarska pravna zgodovina do l. 1867 niti ne pozna tega izraza in da se je isti šele pozneje utihotapil. Govornik je stavil sklepni predlog, ki izjavlja, da skupna vojska ne odgovarja madjarskim pravicam in ogrski ustavi.

Ministerski predsednik grof Tisza je izjavil, da bi se pregrešil proti svojim dolžnostim, ako ne bi odgovarjal na izvajanja predgovornikov o govoru vojnega ministra. Jaz mislim, dejal je minister, da je naša dolžnost, da na eni strani odločno branimo svoje stališče, na drugi strani pa da se varujemo vsakega vznemirjanja in da gledamo na to, da se ne moti stvarno in objektivno presojanje. Pohvala na desnici.

Posl. Szederkenyi je rekel, da vojni minister ni niti govoril o ogrskem državnem pravu in ogrski ustavi. To je popolnoma resnično. Govornik je kakor odlični strokovnjak govoril le z vojaškega stališča. (Gibanje na levi.) in se je strogo varoval, da ne bi govoril o kardinalnih točkah ogrskega državnega prava. Ravno radi tega treba njegova izvajanja drugače presojati, nego tedaj, ako bi bil krenil po drugi poti.

Ako pa je odlični član skupne vojske govoril s čisto vojaškega stališča in se ni dotaknil državnopravnih vprašanj, ne smemo se izpodtikati ob posamezne nejasne izraze. Jaz nočem reči, da ni v tem govoru takih posameznih izrazov, katere je mogoče same na sebi kritizirati. Med drugim se v njegovem govoru izraz »narod« rabi jednako za nemško, madjarsko in druge narodnosti. (Pritrjevanje.) Posl. Veszy: Na Čehe, na Poljake!

Ministerski predsednik: To je dalo poslancem povoda do ojetrega kritiziranja. Vendar je treba vpoštovati, da nemški jezik ne pozna razlike, katero delamo mi med izrazoma »narod« in »nacionaliteta«. (Nemir na levi.) Ministerski predsednik bavi se je na to z vprašanjem vojaških vzgojevališč in delal razliko med važnostjo znanja madjarsčine in znanja drugih jezikov pri častnikih. Kar se tiče poučevanja madjarsčine v vojaških vzgojevališčih, dejal je ministerski predsednik, da so tozadevna izvajanja vojnega ministra v popolnem soglasju s programom liberalne stranke.

Govornik je nadalje izvajal, da je prišel do prepričanja, da je sedanji vojni minister odlični in nepristranski vojaški strokovnjak ter da ogrski državnopravni položaj vsprejema tak, kakoršen je na temelju zakona.

Nadalje se je govornik bavi z nasprotstvi, ki so se v minulosti večkrat pojavile med naziranjem krone in naroda in ki so vojsko spravile v mučen dilema, vendar pa da so člani vojske možko prestali težke skušnje. Govornik je slednjič priporočil vsprejem predloge. (Eljér kliče na desnici, ironična pohvala na levi.)

mladega glasbenika, da se je kmalo na to odločil napisati večje delo — opero. Načrt je bil že napravljen, ali libretta ni mogel dobiti, ker so ga nekatera gospoda odbili, ker niso uvidjali, kakov talent se skriva v njem. Iz te stiske ga je rešil g. dr. Trnoplesar, ki mu je napisal libretto »Petar Svačić«. Opera je bila napisana v razmerno jako kratkem času.

Ko pak je leta 1903. »Dalmatinski skup« daval v redutni dvorani gledališča »Rossetti« sijajen koncert, uvrstil je bil v program istega nekatere odlomke opere »Petar Svačić« ter je pozval slovečega tenorista na zagrebškem vseučilišču, g. viteza Cammarotto, da jih je peval. Na tem koncertu je bilo zastopano malone vse tržaško novinstvo, ki je enoglasno priznavalo g. Mandiću njegov izredni talent in je jako laskavo pohvalilo one odlomke opere, ki so se pevali na rečenem koncertu. O tem koncertu pisale so mnogo tudi druge hrvatske novine v Istri in v

JOSIP MANDIĆ

predlog, po katerem naj bi zbornica zahtevala od honvedskega ministra, naj bi počenši od l. 1905. poleg rekrutnih predlog predlagal zbornici tudi troje podrobnih izkazov in sicer glede premeščevanja madjarskih častnikov k madjarskim polkom z istočasno opombo koliko je pomanjkanje madjarskih častnikov pri madjarskih polkih; 2. izkaz naj bi se bavil z ogrskimi državnimi ustanovami v vojaških vzgojevališčih, 3. izkaz pa bi naj po-

ročal o pouku madjarsčine v vojaških vzgojevališčih.

Posl. Szederkenyi je izjavil, da odklanja predlogo med vojaškim programom grofa Tisze in zadnjimi izvajaji vojnega ministra Pitreicha.

Govornik je izjavil, ako je slednji tako povdarjal tradicije vojske, mora se nasproti temu zagotoviti, da bo tudi narod ostal zvest svojim tradicijam. — Govornik je ironiziral

1883. leta. Ljudsko šolo je obiskoval v Trstu, kjer ga je mati že zarana poučevala v glasovirju. No, iz početka ni imel mladi Josip posebne volje do glasovirja, da-si je že zgodaj kazal izreden dar za glasbo in obče, neko posebno nedarjenost v umevanju in izvrsten muzikalni posluš. Dvorniškega nemško šolo v Trstu, poslal ga je oče na kraljevski veliki gimnazij na Sušak, kjer je Josip ostal do l. 1894. Od tu ga je dal oče skupno z bratom Antonom v plemiški konvikt v Zagrebu, kjer je Josip ostal do leta 1899, to je, dotlej, da je brat Anton maturiral. Leta 1899 se je Josip preselil zopet na sušaški veliki kraljevi gimnazij, na katerem je maturiral meseca julija 1901. Istega leta se je vpisal na ljubljanskem vseučilišču v medicino. No, ker se je začel intenzivneje baviti z muziko, opustil je skoro, to je, še v istem letu, medicino ter se vpisal v pravniško fakulteto, na kateri je tudi sedaj vpisan kakor reden slušatelj. Intenzivneje se je začel Josip baviti z glasbo

leta 1894 in to pod učiteljem g. F. S. Vilharjem, ki ga je poučeval v harmoniji in glasovirju. Leta 1897. je dal tudi natisniti »Hrvatsko mašo«, o kateri se je kritika jako laskavo izrazila. Tudi na Sušaku se je mnogo bavil z glasbo ter začel pisati opero »Mariaka«, ki pa je radi bolezn ostala nedovršeno delo. Dospelši domov v Trst na počitnice je obiskoval predavanja učitelja Wieserbergerja, pod katerim je dolgo časa poslušal nauk o harmoniji in o kontrapunaktu.

Leta 1902. je povodom petindvajsetletnice pevovodje »Slovanskega pevskega društva v Trstu«, g. Srečka Bartela, zložil kantato »Slaven i pjesma«, katero je ob spremljevanju vojaške godbe pevalo rečeno društvo v gledališču »Armonia« in jo je dirigiral Mandić sam. Rečensga dne slavil je Mandić prvi triumf in delo mu je bilo jako pohvaljeno od strokovnjakov. Ob tej priliki sta mu bila poklonjena dva lovor-venca.

Ti vspehi so, rekli bi, tako osokolili

Debata se je na to odložila za jutranjšo sejo. Predsednik je priporočal, naj bi se vsprejel predlog ministerskega predsednika, ki želi, da bi se za čas razpravljanja o rekrutni predlogi, trajalo do 3. ure popoldne. O tem predlogu glasovalo se bo v jutranjši seji. Seja je bila zaključena ob 2. uri popoldne.

Brzobjavne vesti.

Na Hrvaškem zopet demonstracije.

ZAGREB 14. Včeraj in predvčeršnjim so bile po noči zopet demonstracije, po katerih so bile razbite šipe na različnih javnih poslopih, med njimi na prometni upravi državnih železnic, narodnem kazinu, poštnem poslopiju in na hiši službenega lista »Narodne novine«.

Ponesrečen parnik.

LONDON 14. Včerajšnja vest Lloydovega biroa iz Corunne, se danes popravlja v tem smislu, da ni nemški, nego holandski parnik »Rosario« zavozil v plitvino pri Kap-Villanu.

Bolezen hanoveranske kraljice.

GMUNDEN 14. Hanoveranska kraljica je provela včerajšnji dan dobro.

Novi avstro-ogrski poslanik v Madridu.

MADRID 14. Novi avstro-ogrski poslanik, grof Welsersheimb, izroči v soboto kralju svoje pooblastilo.

Reforme v Makedoniji.

CARIGRAD 14. Francozskim pomočnikom orožniškega vrhovnega poveljnika je designiran poveljnik pariške konjeniške republikanske garde, polkovnik Beraud. Tudi Nemčija je najavila dodelenje pomočnika.

Generalni inšpektor Hilmi-paša odputuje v ponedeljek iz Monastira v Solun, kamor se podasta tudi oba civilna agenta.

CARIGRAD 14. V Yildizu in pri Porti so zadovoljni radi nove izjave grofa Goluchowskega v proračunskem odseku avstrijske delegacije, da po mislih vlasti zadoštetje dve leti za kontrolo in da se po preteku tega časa kontrolni organi odpokličejo.

CARIGRAD 14. Na predvčerajšnja poročila Porte se za sedaj ne bo odgovorilo. Poslaniki velikih vlasti mislijo o priložnosti opozoriti Porto na njeno ne povsem jasno, program iz Münchena ne odgovarjajočo izvedbo reformnih točk, tako n. pr. službeno delovanje civilnih agentov, ki nista pridružena poslanikom Avstro-Ogrske in Rusije, nego naravnost generalnemu inšpektorju.

Kolumbija in Panama.

WASHINGTON 14. Reuterjev biro javlja: Brzobjavka kontreadmirala Coblarda iz Colona potrjuje vest iz Kolumbije, da je pripravljena ena križarka, ki bi imela prenesti kolumbijske čete čez darijski zaliv. Število čet, ki se sedaj nahajajo v Bazanquillu, iznaša približno 16.000 mož.

Volitve v francoskem senatu.

PARIZ 14. Senat je izvolil zopet Fallieresa svojim predsednikom in sicer z 214 glasovi.

Francozka komora.

PARIZ 14. Brisson je prevzel predsedniško mesto in je imel kratek nastopni govor, v katerem se je zahvalil na izvolitvi in prosil za podporo zbornice, da bi se osigurala svoboda govora. Brisson opozarja na to, da je naloga republike, da pripravi vsem državljanom miroljubne Francije dostojen obstoj. (Pri-trjevanje.)

Podnešeno je bilo več interpelacij, tiče-
dih se najnovejšega izobčenja alžaskega po-

slanca Dalsorja. Ministerski predsednik je predložil, da se razprava o teh interpelacijah odredi za 22. t. m., kateri predlog se je tudi vsprejel po kratki debati.

PARIZ 14. Senat je na novo izvolil vse 4 dosedanje podpredsednike.

Predsednik ruskega državnega sveta.

PETROGRAD 14. Po danes objavljenem ukazu, je potrjen veliki knez Mihajl Nikolajev predsednikom državnega sveta.

Imenovanja nuncijev.

RIM 14. »Osservatore Romano« je objavil danes zvečer imenovanje monsign. Granito di Belmonte nuncijem na Dunaju in monsign. Paputo nuncijem v Monakovem.

Avstro-ogrski Slovani I. 1903.

IV.

Slovani na Ogrskem bodo leto 1903. čutili posebno v bodočnosti: hude rane, ki so jim jih zasekli s tem, da so Madjari pridobili velikih koncesij pri armadi. Nema-djarske narode bodo te pridobitve madjar-skega šovinizma silno tlačile in raznarodovale. Poleg nemščine se bo vojakom in vsem onim, ki se hočejo sposobiti za častnike, bezob-zirno zabivala v glavo tudi madjarščina. Kdor bo hotel količkaj vpeti v vojakih, moral se bo truditi, da celó same Madjare prekosi v znanju madjarščine. Glavna mesta bodo Madjari itak tudi pri vojaštvu odločali za svoje sinove; nemadjarški vojaki bodo dobivali le niža mesta. Že doslej je sosebno nemadjarška inteligencija zatajevala svoj rod, da se je priklopala do boljših služeb. Odslej bode tudi nemadjarstvo, izlasti častniško vo-jajstvo izgubljeno za nemadjarstvo narode. Ako je v višem vojaštvu slabo za slovanske si-nove že v Cislitvaniji, bo to toliko hujše na Ogrskem. Renegatstva v državnih službah se v mnogo večji meri množe na Ogrskem, nego v zapadni polovini cesarstva.

Najhujše je bilo in je za Slovake in pol-milijona ogrskih Malorusov. Domača gos-podarstvena beda ustvarja zgolj renegate in zatajevanje narodnosti se godi tudi v cerkvi. Malo je svečnikov, ki bi branili in pov-speševali svojo narodnost, ampak delajo ravno nasprotno.

Slovaške rodoljube so proganjali tudi v prošlem letu, in sedaj, n. pr.: sedi v ječi jeden prvih slovaških pisateljev in rodolju-bov (Vajansky).

Kolikor se dostaje tega, da bi si Slovaki sami pomagali, jim delajo Madjari največje zapreke. Ako bi podjetni Čehi hoteli zasno-vati kako tovarno v slovaških krajih, jih Madjari izganjajo, češ, da so tuji. Jedino Židje, ki vse sloje narodov, torej tudi ma-djarskega, spravljajo pod svojo gospodar-stveno silo, Madjarom — niso tuji! Slovaki si torej ne morejo pomagati materialno niti s svojim trudom, ali trudom svojih krvnih bratov.

Med Malorusi je pa še slabše; med njimi je že vse popačeno in pomadjarjeno. Še cerkev jim hočejo vzeti. Škofje delujejo bolj za Madjare, nego za narodnosti, katerim so postavljeni na čelo.

Med Slovaki je pa še ta neugodnost, da je narod razcepljen na katoliško in pro-testantsko veroizpovedanje; valed tega ško-dujejo fanatiki tu in tam, kjer bi bila po-trebna sloga. To razmerje je nekako tako, kakor med primorskimi »svečniki slovanske pa italijanske narodnosti, kjer delujejo itali-janski svečniki v smislu italijanske propa-gande Slovanom na škodo.

Nekaznovano hudodelstvo.

Spisal L. S. Brenov.

I.

Hči je poslušala ravnodušno; bilo jej je pač všečno in pozabila je bila že skoraj... Ampak, če se češ ti moštiti... Kovačev te prosi. Tam je dobro gospodar-stvo in kruha ti ne bo manjkalo.

Nastal je molk. Ani se je srce malo zmajalo in razveselila jo je ta vest. Torej močila se bo!... In ne bo več v strahu svojemu pustemu očetu, ki jo zbuja zjutraj ob dveh — treh in jej ne pušča spati pred enajsto — dvanajsto. In zraven še zmerom godrnja, da se nič ne dela in da bi se mo-ralo še bolj delati. Vse bo drugače. Ne bo jej več štel, koliko žlic poje, ampak bo jela, kolikor in kar bo hotela. Sicer jej ravno ne brani jesti, ali kdo bo otepal dan za dnem kisel repo in take stvari! In imela bo moža, pa še Kovačevega Franca! Na njegovi strani se bo postavljala, skupaj bosta hodila k maši

Srbi na Ogrskem so tudi trpeli prošlega leta na svobodi svoje cerkvene avtonomije. Madjarska vlada jim vedno bolj to svobodo krči. Cerkevno zborovanje se vrši, ne kakor zahtevajo potrebe cerkve in naroda, temveč, kakor je Madjarom po godu.

No, Srbi na Ogrskem se gibljejo ugod-nišje vsaj v ekonomičnem pogledu; tudi se kaže med njimi primerna požrtvovalnost za šole in kulturne potrebe.

O Hrvatih ni tukaj treba nič več ome-niti; oni so na slabem le vsled tega, ker je že nagodba sama neugodna, potem pa, ker madjarske vlade rušijo tudi ta nesrečni do-govor med Ogrsko in Hrvatsko. Kljub vsem nezgodam pa so Hrvatje še mnogo na bolj-šem, nego vsi ostali Slovani na Ogrskem. Hrvatom ne morejo vsaj odrekati njih hi-storičnega državnega prava. Drugim narod-nostim pa so analogni prava uničili z zvija-čami in silo. Vrh tega so Hrvatje prošlega leta dovolj jasno izjavili vsemu svetu, da njih hrabrost za narodne interese ni še izumrla, kljub vsem politični bedi, ki mori življenje narodovo.

No, vspricho tega postopanja Madjarov treba še Slovanom v tolažbo spominjati be-sed Ljudevita Košuta, katere je nedavno iz očetovih pisanih opominov objavil njegov sin Fran Košut, besed namreč, da se krivice narodov maščujejo nad njimi s a-mimi, in da se madjarske krivice, storjene v svoj čas n. pr. tudi Čehom, maščujejo že sedaj nad Madjari, ko izgubljajo nekdanje simpatije vedno bolj in bolj, in to celó pri Nemeih, za katere so Madjari delovali (in mi dostavljamo: še delujejo).

To resnico, da se krivice maščujejo, mo-rejo v svojo tolažbo poštovati tudi Slovani v Cislitvanski. Nemei so izgubili pri Slovanih v obče, in v Cislitvanski posebe, vse simpa-tije ter zanjejo valed tega preziranje celó tistih dobrih lastnostij, ki se vsekakor naha-jajo tudi v Nemeih.

Primorski in dalmatinski Italijani pa bodo morali dolgo dokazovati, da so se izpreobrnil, ako si hočejo dalje pridobiti simpatije Slovanov. Doslej niso dali še no-benega takega dokaza.

Tako smo pregledali nekoliko položanje in gibanje prošlega leta, kolikor se dostaje avstro-ogrskih Slovanov. Ako hočejo ti za-rešno izvajati nauke iz dogodkov minulega leta, morejo se v večji meri in dejanski dru-žiti med seboj, nego so se doslej.

F. Podgornik.

Jezikovno vprašanje v vojski.

Dne 12. t. m. je vojni minister vitez Pitreich podal v proračunskem odseku av-strijske delegacije svoj ekspozé. Bil je to prvi njegov nastop kakor vojnega ministra v parlamentariškem zastopstvu. Govoril je jako obširno in o vsem, kar je v stikih z njegovo službeno sfero.

Ta nastop g. Pitreicha ni bil nesimpa-tičen v nekaterih pogledih. One pasaže v go-voru vojnega ministra, ki so se bavile z je-zikovnim vprašanjem, so zvenela, kakor da se boče naša vojna uprava osvoboditi iz sta-rih tradicij ter se spoprijazniti z duhom in potrebami novih časov. Ugajati mora že iz-java, da je voditeljem vojske v dolžnost, da ne dopuščajo, da bi se v vojski člani ene narod. postavljali nad člene druge narodnosti, ker avstro-ogrška vojska je ljudska vojska in ni ne nemška, ne ogrska, ne češka itd., ampak je skupna vojska vseh narodov, ki morajo

in skupaj hodila v gostilno — vedno bosta skupaj.

»Torej tako bo. Rajši se omoži ti. Jaz mislim, da ti bo prav, saj pri Kovačevih je dobra hiša!«

In Ana je bila ne samo zadovoljna, am-pak srečna.

II.

Štiri. nedelje pred Vsemi Sveti se je zgodilo: Kovačev Franc in Kimovecva Anka sta se vzela. Svatba ni bila sijajna in tudi glasna ne, ker Kimovec je stiskal, Franc pa še bolj. Jazen je bil na starega, ki mu je dal samo eno tele za svatovanje, a denarja nič, da je moral za druge stvari dati iz svo-jega, če ni hotel razbijati dote. Tolažila ga je edino zavest, da bo enkrat gospodar vse Kimovečevine in prosil je na tihem Boga, da bi stari kar kmalu odrinil od tod.

Anka je bila srečna, ker zdaj je ne bo več stari gonil na delo in še k temu godr-njal, da se malo dela, ampak bo pri svojemu Francu. Skupaj bosta hodila ob nedeljah k maši, skupaj v gostilno, skupaj delala in

biti vsi deležni jednake cene, jednakega uva-ževanja!

Kako ugodno se ta izjava razlikuje od tistih smešnih tirad o potrebi gojenja nemškega duha in nemškega jezika, ki da edini drži vojsko skupaj in jej edini daje veljavo!!! Tudi Pitreich povdarja sicer potrebo jednot-nega poveljstvenega jezika, ali ob enem pri-znava potrebo modifikacij, da bodo vojne institucije v soglasju z zahtevami, ki opravi-čeno izhajajo iz naših političnih in narodnost-nih razmer. Zato naj se — poleg ohranitve jednotnega poveljstvenega in službenega je-zika — obrača največja skrb takozvanim pol-kovnim jezikom. Kadeti in častniki se morajo vsaj toliko priučiti nemškega jezika in polku, da morejo v tem jeziku poučevati možto. Poznanje jezika je potreba sosebno še iz dveh razlogov: a) radi povspesevanja individu-valnega razvoja in osebnih spretnosti teh ka-rakternih lastnosti; b) drugi razlog je v vprašanju skrajšanja prezenčne službe. Uprava vojske mora misliti na sredstva in poti, po katerih doseže racionalno zboljšanje, ne da bi se zrahljal skupni sklad vojske.

Tako je govoril vojni minister Pitreich v proračunskem odseku avstrijske delegacije, o jezikovnem vprašanju v vojski, ob enem pa je priobčil členom odseka neko rezervatno povelje, v katerem je priporočal negovanje nemških jezikov. Nemški listi se ujedajo vzlovoljeno, češ, da so s tem poveljem za-obrnena vsa dosedaj veljavna načela. Njim se zdi to grozna krivica, ako se zahteva od čast-nika poznavanje jezika možta kakor pogoj za napredovanje. Izlasti jim ne gre v glavo, kako da more vojni minister v omenjenem povelju odrediti, da more kdo, ki ne zna nemški postati — podčastnik.

Hrvatske in srbske vesti.

Dne 11. t. m. se je vršila v Hercegovcu že napovedana javna skupščina. Skupščina je bila znamenita, ker so jo klicali sami kmetje, a kakor govornika so povabili tudi neumor-nega Štefana Radića. Ali ta skupščina je bila znamenita tudi zato, ker se je je ude-ležilo do 500 ljudi, med temi tudi mnogo Čehov in Srbov, katerih poslednjih nekateri so došli tudi 40 km. daleč. Radić je govo-ril o položaju nasproti Ogrski, monarhiji in svetu, o združenju Dalmacije in o slogi s Srbi. Navdušenje je bilo neopisno, pojavi zavesti nenavadni, vedenje uzorno. Čast in — samo napred!

Dnevne novice.

Mestni svet tržaški. Na mnoga vprašanja, ki nam prihajajo, odgovarjamo, da smo čuli tudi mi, da je vlada dunajska na-čelno sklenila razpuščenje našega mestnega sveta. Stvar pa se zavlačuje, ker vlada išče način, kako bi uredila, komu bi izročila vodstvo občinskih poslov in novih volitev.

Iz dobe vladne objektivnosti. Tudi na okrajnem glavarstvu v Mariboru se je v zadnje čase obrnilo na slabše glede upošte-vanja našega jezika — jezika ogromne ve-čine prebivalstva v obseju istega okrajnega glavarstva, ker v tem obseju je 78.888 Slo-vencev in le 10.199 Nemcev — in glede načina občeivanja se slovenskimi strankami. Vse odredbe in naznanila se izdajajo le v nemškem jeziku in uradniki so postali osorni v občeivanju se slovenskimi strankami. Slo-venskim županom, ako so znani kakor za-vedni in značajni, se dopisujejo sicer dvoje-

skupaj živela. Bila je kakor prerajena. Sree jej je močnejše bilo, prasa so se jej bolj vzdigovala, čutila se je močnejšo in pela je, koder je hodila. Šmilil se jej je teliček, ki je mukal za kravo, čutila je revščino heraća, ki je molil pred pragom, in ogibala se je kopi vrab-cev, da jih ne splaši.

Ali kakor je vsaki človek vsaj prvokrat v življenju razočaran, tako ni smelo razočar-anje mimoiti tudi nje, ki je živila v tisti dolini, kjer mož šteje ženi, koliko žlic je pojedla in jej ne daje počinka, in kjer žena godrnja na moža, če je pojel žlico več nego ona. In to razočaranje je imelo grenke na-sledke.

Predvsem treba poznati kmečke egoiste in razločevati skopuhe od njih. Skopuhi so izsesani in zapuščeni ljudje, ki gledajo va-te a plašnim in nezaupnim pogledom in se tre-sejo od slabosti. Egoisti so zdravi, rejeni ljudje, ki gledajo va-te a predrznim, ošabnim in surovim pogledom. Vedno so zamišljeni in če so se podali na njive, zapovedujejo najraje.

Hrvatski. Ker pa je pod vladanjem bana Khuena, žalostnega spomina, zagrebsko de-želno gledališče zaprlo operi vrata, ni bilo nade, da bi se to večje delo Mandićevo uprizorilo. Kar mu je v drugi polovici 1903 došla po-nudba od intendantce ljubljanskega deželnega gledališča, naj pošlje svojo opero na ogled. Skoro na to je bila opera vprejeta in danes se bo prvokrat pevala v beli Ljubljani.

O g. Mandiću moremo za sedaj reči: samo še to, da nagiblje k Wagnerju; no, vsa njegova dela so prožeta skozi in skozi slo-vanskim duhom in slovansko glasbo. Tako je n. pr. v kantati »Slaven i pjesma« obdelal motiv narodne pesmi »Popihnul je tihi vjetar«, a v samem »Svačicu« naletamo na mesta, ki očitno razodevajo, da se je Mandić mnogo bavil s slovansko glasbo in katera nam dajejo nado, da se bo tudi v bodoče čim več posvečal slovanski glasbi. Mi se nadejamo za trdno, da si bog. Mandić tudi danes nabiral v Ljubljani lovre ter mu želimo od srca najboljši uspeh.

zični teksti, ali spopolnjen je vsikdar le nemški tekst. Značilno je za duh, ki veje na tem okrajnem glavarstvu, dejstvo, da je poslalo svojega zastopnika na instalacijo protestantskega župnika, ki je narodno — čitaj: nemško-nacionalno — silno pronesiran mož, tako, da smemo ta čin okrajnega glavarstva v Mariboru mirnim srcem označiti, kakor jednostavno narodno-politično demonstracijo proti mišljenju in čustvovanju velike večine prebivalstva v obsežju istega okrajnega glavarstva.

Gola resnica je namreč, da so na rečeni slavnosti: govori prekipeli od »nemštva«; da se je zmagovestno naznanjalo, da se je Maribor ubranil doslej vseh »slovenskih nasakov«; da je novi pastor žugal z »mečem« slovenski deželi; da se je slovenstvo razglašalo kakor največji sovražnik Nemštva!! In na tako slavnost pošilja svojega zastopnika e. kr. politična oblast, ki ima največjega posla s Slovenci!! Tu je pač očevidno in videti morajo tudi slepci, da se boj proti slovenskemu življu na Štajarskem vrši ob azistenci vladnih organov. Više se res ne more več vspeti vladina — objektivnost. Dr. Koerber je do skrupuloznosti objektivno birokrat — tako trdi on. Mi pa sodimo njegovo mišljenje in precejnjamo njegove namere po dejanjih ljudij, nad katerimi ima on vso oblast, da jim more ukazovati in prepovedovati!

Kaj menijo slovenski poslanci, in kaj meni posebnog. vit. Berka: bili ne bilo radi takega postopanja vladnih oblasti umestno, ako bi naši poslanci jeli razmišljati o — potrebi obstrukcije?!

Škrlatica v Mariboru. Ker v Mariboru še vedno razsaja škrlatica, ostanejo še nadalje zaprte ljudske šole in meščanske šole. Zdravniki pravijo, da je nemarnost od strani magistrata v prvem začetku epidemije kriva, da se je bolezen tako razširila v veliko vznemirjenje prebivalstva. Ti ljubi Bog: ako bi se mestna oblast preveč ukvarjala z javnim zdravjem, kdo naj bi potem čuval — nemštvo Maribora!!

Postojnski salonski orkester vabi na predpustno veselico, ki jo priredi dne 17. prosinca 1904 v dvorani »Narodnega hotela« v Postojni. Kakor gost nastopi sl. gledališka damska kapela iz Čikage. Vpored: 1. Fučik: »Unter Ueberbrett«, koračnica. 2. Kubišta: »Vendek mičnih koračnic«, potpourri. 3. F. S. Vilhar: »Na vrelu Bosne«, možki zbor. 4. Zeller: »Kellermeister«, valček. 5. Eysler: Potpourri iz opere: »Bruder Straubinger«. 6. R. Murnik: »Bucek v strahu«. Veselo igrs. 7. Nastop damske kapele. — Ples. — Mej odmorom: Šaljivi telefon.

Začetek točno ob 8. uri zvečer. Toileta promenadna. Vstopnina za osebo 1 K. — Ker je čisti dohodek namenjen v nabavo glasovirja, se bodo preplačila hvaležno sprejemala.

Občni zbor. Prihodnjo nedeljo ob dveh urah popoldne imela bo novoustanovljeno pevsko društvo na Vrđeli svoj prvi redni občni zbor v gostilni g. Potoka istotam. — O tej priliki dobi društvo, ki sprejme pravila nekdanjega pevskega društva »Zora«, tudi svoje ime. — Predsedoval bo občenemu zboru velespoštovani gospod Ivan Marija Vatovec kakor predsednik bivšega pevskega društva »Zora«.

Pevci društva so vabljeni, da se splošno udeležijo občenega zbora. A ne samo pevci ampak tudi drugi narodnjaki sv. Ivana so naprošeni, da počastijo ta zbor s svojo navzočnostjo in s tem navdušijo našo mladino za nadaljnjo vestrajno delovanje na narodnem polju.

Iz Sežane. — Za božičnico na sežanski ljudski šoli so darovali tle veleocenjeni gospodje in gospe: preblagorodna gospa Vek. Rebek 20 K, Justina Püschel 10 K, Marija Mahorčič kolačev, Antonija Ostertag 3 K, Janija Štolfa 5 K, Janija Paximadi 12 K, Etine de Ralli 30 K, Terezija Renčelj 2 K, Hermia Gerini 2 K, Josefina Rumer 6 K, Franja Gulič 5 K, Eliza Gnezda 5 K, Gabrijela Delak slaščice, Fani Wicich 2 K; gospodje: Pavel Moztich 2 K, dr. Viktor Gregorič 2 K, Treo 5 K, Vintseghau 10 K, Wabouseher 4 K, Kante 2 K, Vondina 1 K, M. Hrovatin 3 K, Fr. Vesner 2 K, Birimiša 4 K, H. Nardini 2 K, K. Favetti 2 K, Zuna 2 K, C. Sgubin 1 K, Dettoni 2 K, I. Čotar 1 K, Alb. Calcich 1 K, Fr. Brear 2 K, Marko Žnidaršič 1 K, Jos. Gerbec 2 K, Anton Fabčič 2 K, Neimenovana 2 K, Anton Bekar 1 K, Pino 2 K, Al. Skrl 1 K, Jos. Platzer 4 K, Myrto Scaramanga obleke, istotako Alexandra Galetti; Ana Klančič nabranih 8 K.

Darovateljem se prav pristočno zahvaljuje šolsko vodstvo v Sežani.

Iz Podgrada. Prejšnja leta je naša čitalnica prirejala navadno vsako leto veselico s plesom, a to se je nekaj let sem popolnoma opustilo.

Letos pa priredi — ozirom na mnoge nove pristopivše ude — dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer eliten ples s kotilijonom v prostorih gosp. Dragotina Vičič v Podgradu z vstopnino za društvenike 1 krona, za goste 2 kroni.

Ker bo imelo društvo letos velike izdatke z ozirom na to, da se preseli v krasno dvorano »Nar. doma« in bo treba dvorano napolniti z dostojnim pohištvom — je čisti dohodek namenjen v prid društva.

Prijatelji in prijateljice plesa se s tem uljudno vabijo, da se mnogoštevno odzovejo temu pozivu. Onim pa, ki bi se plesa ne mogli udeležiti, se odbor priporoča v njih radodarnost, da bo društvo dosegalo svoj namen.

Svarilo pred izseljevanjem v Ameriko. Ministerstvo za notranje stvari je razposlalo političnim deželnim oblastim nastopno informacijo:

Za industrijalne delavce, ki bi se hoteli izseliti v Zedinjene države severoamerške, so za sedaj, a bržkone tudi za vse leto 1904, nade jako slabe. Ker so mnoga industrijalna podjetja prenehala delati, dobivajo na novo došli izseljenci dela le z veliko težavo. Mnogi so že mesece brez dela in na tisoče izseljencev je radi pomanjkanja dela prisiljenih v povrnitev v domovino. Valed tega so vsi parniki, ki vozijo v Evropo, oddali že za bližnje mesece prostore v medkroviu in ne morejo ustrezati vprašanjem onih, ki se hočejo vrniti domov. Izkazi, ki so jih izdale parobrodne družbe, navajajo število potnikov v medkroviu in New-Yorka v Evropo od 1. oktobra do 10. novembra z 27.000, nasproti 13.000 v isti dobi lanskega leta. Večina onih, ki se vrsčajo, so Italijani, Poljaki, Slovaki, Hrvatje in Madjari.

Prošnja do usmiljenih sre. Vdova pokojnega slovenskega tržaškega novinarja Avgusta Kermavnerja, gospa Marija Kermavner, leži sedaj v bolnišnici težko bolna. Valed tega sta njena otročiča izgubila svojo hraniteljico, tako, da sti siroti sedaj brez očeta in — brez matere! Ne srečna žena se je obrnila do nas, naj zaprosimo javnega usmiljenja za nje otročiča. Kdor bi hotel kaj podariti, naj določi Ivani Švagel (via Galileo Galilei), kjer se nahajata otročiča.

Poštni tat — prijet. Pred nekoliko dnevi je vse časopise pisalo, da je med Ljubljano in Trstom bila ukradena poštna vrečica 3000 K. V resnici pa je bila tatvina izvršena na kolodvoru v Ljubljani. Tatvino pa so opazili še le v Trstu. Tu so tudi zaprli nekega poštnega uslužbenca, katerega so imeli na sumu. V torek pa so aretirali v Ljubljani poštnega hlapca Marka Florijančič, ki se je priznal za avtorja te tatvine. Ž njim so aretirali tudi njegovo ljubico. Aretirali so ju ko sta bila že na potu na kolodvor, da bi zapustila Ljubljano. Zanimivo je pa, da niso nasproti Florijančiča niti računali med one, na katere bi mogel leteti kak sum. Celo pri uradnikih, ki so bili one noči v službi, so bile hišne preiskave, Florijančiča pa niti navedli niso sodniji, tako pošten se jim je zdel na pošti. No, vzlic temu, da ga je varoval tako »dober glas«, je prišel pravici v roke. In jako malo je porabil od ukradenega denarja. Od 3900 K so dobili pri njem še 3700 K.

Lep vzgojatelj mladine! Te dni je bil v Gradu obsojen v devet mesecev ječe profesor — če bi bili mi tako zlobni, kakor so nemški novinarji dostavili bi: nemške narodnosti — na gimnaziju v Mariboru, dr. Friderik Vogl, radi zločina po §§ 129, b in 132. kazenskega zakona, to je radi nenravnih činov na škodo učencev. Vnebovpijoče pa je, da je gospod ravnatelj gimnazije pustil to nesuogo poučevati še potem, ko je bila že uvedena kazenska preiskava in so več dijaki vedeli za stvar.

Tepeni ste bili: 44-letna Julija Čačič iz ulice Medja, katerej je neka ženska v pretepu tako krepko pritisnila pest na obraz, da jej je prebila kožo pod levim očesom, in 52-letna Marija Dodič z istrske ceste št. 310, katera je bila v pretepu ranjena nad desnim očesom.

Obe ste dobili potrebno zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Nezgođe na delu. 21-letni podajač Jakob Biuc iz Rocola št. 278 se je težko poškodoval na glavi ter si strl nosno kost.

16-letni kovaški vajenec Ivan Božič iz ulice S. Martiri št. 3 si je ranil srednec desne roke, s katerega mu je odpadel noht.

Oba sta dobila prvo zdravniško pomoč na zdravniški postaji. Prvi je bil prepeljan v bolnišnico. |

Razne vesti.

Volilo češki trgovski akademiji v Brnu. Bivši računovodja češke šolske Matice v Pragi, Fran Mlčoch, je zapustil češki trgovski akademiji v Brnu znesek 6000 kron. Obresti te glavnice ima dobiti vsako leto tisti učenec zavoda, ki se izkaže z najboljim uspehom — v ruskem jeziku.

Častniška šola na Cetinju. Na Cetinju so otvorili častniško šolo. Otvoritev se je vršila slovesno ob navzočnosti kneza Nikolaja, ruskega vojaškega atašeya Potapova, vojnege ministra vojvode Plamenca in mnogih dostojanstvenikov. Knez Nikolaj je imel ob tej priliki nagovor na zbor učiteljev in na gojence zavoda. Povdarjal je, da je z otvoritvijo te nove šole notranja organizacija črnogorske vojske dovršena za sedaj. Slovesno blagoslovljenje nove šole je izvršil mitropolit Mitrofan.

Izginile so mu iz-pred oči. Gospod šef je bil zopet enkrat jako slabe volje. V takih slučajih se je vedno znašel nad svojimi uslužbenci. V pisarni je imel tudi neko gospičo. Na to se je znesel tudi nad njo: »Človek bi znal tu! Kolikokrat sem že rekel, naj se nikdo ne dotakne ničesar na moji mizi?!« — Ona: »Saj se ni nikdo dotaknil ničesar!« — On: »Tako, kdo pa je staval semkaj te-le pošne znamke? Nikdo drugi, nego Vi!« — Ona je molčala na to. On: »Denite proč te znamke!« — Ona: »Kam naj jih denem?« — in vstala je. On: »Kamor hočete, samo da mi pridejo iz-pred oči! Kar gledati jih ne morem!« — Gospiča je ubogala. Vzela je pošne znamke, jih mirno olinila in jih pritisnila — šefu na plešo, zaprosivši ga ob enem, naj jo odpusti iz službe. Tako so mu res izginile iz-pred oči znamke in — gospiče.

Posrečilo se je. Na stanovanju nekega zdravnika v Kijevu je nekdo močno pozvonil. Otvorivši vrata je zdravnikov sluga opazil elegantno oblečenega mladega gospoda, ki mu je izročil neki ovoček z naročilom, naj istega takoj izroči svojemu gospodu. Mej tem pa, ko je odšel sluga, da stori, kakor mu je bilo naročeno, je ptujec stopil v salon za čakalce. Doktor je začuden gledal na listek, ki ga je dobil v ovočku. Na listu je bilo zapisano: »Ali se posreči, ali se ne posreči«. Te lakonične besede je prečital doktor tudi svojemu čakajočemu slugi: Ker pa tudi ta ni znal pojasniti pomena teh besed, mu je velel doktor, naj privede tujca v sobano za vsprejemanje. V malo trenutkih je pridrvel sluga zopet pred doktorja in zaklical: »Posrečilo se je!« — S tujcem vred je izginil tudi doktorjev dragoceni kožuh.

Ruska carica je obolela na influenco, toda nje stanje ni nevarno.

Pisalna miza iz kolesec. Gospod Ivan Debeljak v Ljubljani je izdelal pisalno mizo iz samih kolesec, več sto takojimenovanih »špul«. Da si ni izužen mizar, mu je delo jako lepo vpadlo. Rabil je tri mesece časa. Na prvi pogled se dozdeva, kakor da treba le lahkega sunka, pa se miza sesuje v stotine koščkov; v resnici pa je jako trdna.

Trgovina.

Borzna poročila dne 14. januarja.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.04—19.07, angleške lire K 23.94 do 23.99, London kratek termin K 239.60—240.20, Francija K 95.15—95.45, Italija K 95.10—95.40, italijanski bankovci K 95.15—95.40, Nemčija K 117.10—117.40, nemški bankovci K 117.10—117.40, avstrijska enotna renta K 100.45—100.75, ogrska krona renta K 99.00—99.30, italijanska renta K 101.75—102.25, kreditne akcije K 678.00—682.00, državne železnice K 674.00—677.00, Lombardi K 84.50—85.00, Lloydove akcije K 770.00—780.00. — Srečke: Tisa K 326—330, Kredit K 464—do 472, Bodenredit 1880 K 293—297, Bodenredit 1889 K 285—289, Turške K 134—do 136, Srbske 2%, — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.55	100.60
» » v srebru	100.55	100.60
Avstrijska renta v zlatu	120.45	120.50
» » v kronah 4%	100.60	100.65
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93.15	93.10
Ogrska renta v zlatu 4%	118.90	118.85
» » v kronah 4%	99.15	99.25
» » renta 3 1/2%	92.05	91.10
Akcije nacionalne banke	1601.—	1610.—
Kreditne akcije	677.—	679.75
London, 10 Lstr.	239.72 1/2	239.70
100 državnih mark	117.17 1/2	117.17
20 mark	23.44	23.43
20 frankov	19.05	19.05
100 ital. lir	95.45	95.80
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 97.77, 5% italijanska renta 102.40, španski exterior 87.15 akcije otomanske banke 590.—

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 89.50, uničirana turška renta 88.15, menjice na London 251.80, avstrijska zlata renta 102.30, ogrska 4%, zlata renta 100.35, Landerbank 494.—, turške srečke 181.25, parizka banka 11.14, italijanske meridionalne akcije 728.—, akcije Rio Tinto 12.72. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 87 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 27 1/2, španska renta 86 1/2, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju 24.23, dohodki banke —, izplačila banke —. Trdna.

Tržna poročila 14. januarja.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.87 do 7.88, za oktober od 7.68 do 7.69. Rž za april K 6.63 do 6.64, za maj — do —, Oves za april K 5.50 do 5.51, za maj — do —, Koruza za maj K 5.25 do 5.26.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje: omejeno, mlačno. Prodaja 18.000 met. st., komaj trdno, za 2 1/2 st. nižje. Druga žita mlačno. — Vreme: prijetno.

Hayre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45.25 frk, za marec 45.50 frk.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za januar 36 1/2, za marec 37 — za maj 37 1/2, za september 38 1/2, vzdržano; kava Rio navadna loco 34.37, navadna rečna 38.41, navadna dobra 42.44.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za januar 16.—, za februar 16.25, za marec 16.35, za maj 16.65, za avgust 17.05, za oktober 17.35 Mlačno. (Vreme Spremenljivo.)

London. Sladkor iz repe surov 5 1/2, Sh. Java 9.03 — Sh. Mlačno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpele, promptno K 64.50 do 65.75, za september K — do —, jan.-avg. 64.50 do 65.75, Concassé in Melispile promptno K 67.80 do 67.80, za sept. K — do —, jan.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje). Kava Rio za boleče dobave. Vzdržano, nespremenjeno: 5 st. znižanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.10, rž za februar 15.15, za marec-april 15.15, za marec-junij 15.25 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 21.20, za februar 21.30, za marec-april 21.35, za marec-junij 21.30, (stanov.) — Moka za tekoči mesec 29.—, za februar 28.95, za marec-april 28.85, za marec-junij 28.80 (stanov.). — Repično olje za tekoči mesec 51.75, za februar 51.75, za marec-april 50.75, za maj-avgust 50.75 (stanov.). Spirit za tekoči mesec 43.—, za februar 43.25, za marec-april 43.50, za maj-avgust 43.25 (trdno) — Sladkor surov 88° usn nov 21 1/2 — 21 1/4 (mirno) bel za tekoči mesec 24.75 za februar 25.— (mlačno), za maj-avgust 26.—, za okt.-jan. 26.50 — rafiniran, 56 1/2 — 57 — Prijetnejše.

Trgovina se zaklanimi prešiči.

Včeraj je bilo pripeljanih na naš trg 43 prešičev. Radi deževnega in južnega vremena je bila kupčja slaba. Prodalo se je prav malo in so zaloga še vedno polne. Kar se je prodalo, je šlo boljše po K 104 — slabše pa po K 88—92.—

Tovarna pohštva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

GRLOBOL, KAŠELI, NAHOD, UPADAJE GLASU, KATAR itd. ozdravite z večkrat odlikovanimi

Pastiglie Prendini.

Nad 40 leten uspeh.

Izdeluje **P. Prendini**, lekarničar v Trstu. Neobhodno potrebne za govornike, pevce itd.

Varovati se pred ponarejanji ter zahtevati vedno „Pastiglie Prendini“ koje se prodajajo v lekarni Prendini in v vseh boljših lekarnah vsake dežele.

Kavana ROSSI
ulica S. Giovanni št. 16.
— Telefon št. 1632. —

Odprta celo noč.

Bogat izbor tu- in inozenskih in slovenskih časnikov.

MATTONI
GISSHÜBLER

Stanovanja

„NARODNEM DOMU“

(Piazza Caserma št. 2)

oddaja od danes naprej
lastnica

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
(registrovana zadruga z omejenim poroštvom).

Istočasno se oddaja
hôtel, restavracija in kavarna.

Prijave se sprejemajo v posojilnični pisarni (ulica S. Francesco št. 2, l. n., telefon št. 952), kjer se dajejo tudi potrebna pojasnila.

„Obrtniško konsumno in posojilno društvo“ v Škedenju.

VABILO
na
OBČNI ZBOR

„Obrtniškega konsumnega in posojilnega društva“
v Škedenju
ki se bo vršil
v nedeljo dne 31. januarja 1904.
ob 9. uri zjutraj
v društvenih prostorih v Škedenju.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo blagajnika;
4. Razni predlogi in nasveti.
5. Volitev novega odbora.

ODBOR.

Gospodarsko podporno društvo v Trebčah
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
vabi na

občni zbor

ki se bo vršil
31. januarja 1904. ob 4. uri pop.
v prostorih
društvene krčme v Trebčah.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo blagajnika;
4. Odobrenje letnega računa.
5. Razni predlogi in nasveti.

Na obilo udeležbo vabi

ODBOR.

Vinogradnik,

vešč cepljenju na zeleno in suho in ravnanju z vsemi vrstami ameriške trte, za domačo rabo in za trgovino, želi stopiti v službo, ali takoj, ali kasneje. Ponudbe naj se pošiljajo upravi „Edinosti“ pod adreso „Vinogradnik“.

Dečka,

zmožnega slovenskega in italijanskega jezika, sprejme takoj prodajalnice z izgotovljenimi oblekami „All' Universo“, ulica Poste nuove števil. 1.

Železniški delavci

zlasti za vrtanje min, avstro-ogrski popaniki, se takoj vsprejmejo. Dotični naj se predstavijo v centralni pisarni podjetja za zidanje železnice na Opčinah dverec (Villa) Olga.

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate paštilije Ravasini, koje se izdelujejo z izvlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo same na sebi že medicinalno moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse bolezni dihalnega organa ter zlasti odpravijo katarc, bronhijalne, želodčne in črevesne zasliženja.

Ena škatljica z navodilom 80 stot. Zahtevati je le paštilije z vzganim imenom „Ravasini“ ter zavračati vsakovrstna ponarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 škatljice.

Glavna zaloga: Lekarna Ravasini v Trstu.

Vdobjavju se v TRSTU v lekarnah: Antoniazio Škedenj, Biasoletto Ponterosso, Gmeiner ulica Giulia, Jeroniti ul. Caserma, de Leidenburg pri javnem vrtu Leidenburg trg S. Giovanni, Fucicola Barr. vecchia, Serravallo ul. Pesce, Suttina Corso, Vidali & Vardabasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofolletti in Pontoni; na REKI: Prodani in Schindler. in v glavnih lekarnah v Avstro-Ogrski.

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev
najboljših tu- in inozemskih tovarn
Borzni trg št. 2. II. nadstropje
(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Svoji k svojim!

Zlatar
DRAGOTIN VEKJET
(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia štv. 11. — TRST.

Velik dohod fušanja veleur v najnovejših risanjih.

Zaloga perila in imbotiranih pogrinjaj, zimskih srajc, srajc od fušanja ter belih v velikem izboru kakor tudi ovratnikov in kravat. Vezanine in moderci. Snovi od same volne za obleke za ženske. Blago za delavske hlače in izdelki za delavce.

Jako znižane cene.

Salvator balzam (Liquor aromatic)

Najuspešnejše domače zdravilo proti trganju (migraene), zoboboli, glavoboli, zagrenju ter raznim želodčnim in črevnim boleznim; zdravi materico, jači vid ter je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste.

Cena omotu od 11 steklenic z navodilom 5 K ako se denar pošlje na spodnji naslov.

Kašelj zdravi hitro in temeljito od starih časov vže poznano domače zdravilo — Trpotčev sok.

Cena steklenici z navodilom, ako se denar naprej pošlje poštne prosto K 2.40.

NASLOV ZA NAROČBE:

LEKARNA H „SALVATORJU“
Fr. Riedl, VARAŽDIN kbr. 103.

Posojila
ne manjše od 10.000 kron
na hiše, zemljišče, dedščine
KAROL OFNER
Ulica Caserma štv. 6. - TRST. - Ulica Caserma štv. 6.
(Posredovalci izključeni).

Anton Skerl
mehanik
Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).
Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.
Internacionalna godba in petje.
Vse po cenah, da se ni bati konkurence.
Specijaliteta:
Priprave za točenje piva.
NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vpredmeti tudi na mesečne obroke.

Svoji k svojim!

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: **Peter Rehar.**

TRST — ul. Paduina 19. — TRST

AVIANO & SCHEGA
tovarna ščetk in čopičev
Prodaja na debelo in drobno.
Ugodne cene.

TRST — ul. Paduina 19. — TRST.

Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, silvalni stroji za dom in obrt po najugodnejši hncac.

FILIJALKA
BANKA UNION
V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:
po 2 $\frac{1}{2}$ % takoj
" 3% na 6 mesecev
" 3 $\frac{1}{2}$ % na 1 leto

Napoleone:
po 2 $\frac{1}{2}$ % na 6 mesecev
" 3% na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2 $\frac{1}{2}$ % do vsakega zneska izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneska treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti drimerni proviziji.

Hermangild Trocca
Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
za otroke in odraslene.
Venci
od porcelana in biservov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovi in napisi.
Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
Najnižje konkurenčne cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obliacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promete izdaja k vsakemu izrebanju.

Špitalske ulice števil. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Borisa naročila.

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija.)
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.